

ЯК ОБЛІКОВУВАТИ ПОТОЧНІ ПОЗИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗГІДНО ДІЮЧИХ СТАНДАРТІВ

Поточна дебіторська заборгованість - сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу [1].

Поточні зобов'язання - зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом 12 місяців починаючи з дати балансу [2].

Поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом (крім придбаної заборгованості та заборгованості, призначеної для продажу), включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю. Для визначення чистої реалізаційної вартості на дату балансу розраховується величина резерву сумнівних боргів. Тобто така заборгованість враховується без дисконтування за вирахуванням резерву сумнівних боргів [1].

Поточні ж зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення [2].

В П(с)БО 10 [1] і П(с)БО 11 [2] не вказано, що поточна заборгованість відображається в балансі за її поточною вартістю, тобто підлягає дисконтуванню.

Але відповідно до П(с)БО 13 [3] заборгованість за позиками є:

- для позикодавця - фінансовим активом, оскільки являє собою контракт, що дає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства;

- для позичальника - фінансовим зобов'язанням, так як є контрактним зобов'язанням передати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому підприємству.

Для позикодавця стосовно дебіторської заборгованості, яка не призначена для перепродажу, в П(с)БО 13 [3] немає чітких правил в частині оцінки.

Балансова вартість фінансових активів, щодо яких не застосовується оцінка за справедливою вартістю, переглядається на предмет можливого зменшення корисності на кожну дату балансу на основі аналізу очікуваних грошових потоків [3].

Сума втрат від зменшення корисності фінансового активу визначається як різниця між його балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних грошових потоків, дисконтованих за поточною ринковою ставкою відсотка на подібний фінансовий актив, з визнанням такої різниці іншими витратами звітного періоду.

У позичальника поточна позика представляє собою фінансове зобов'язання. Відносно таких зобов'язань передбачається, що на кожну наступну після визнання дату балансу фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою собівартістю, крім фінансових зобов'язань, призначених для перепродажу, і зобов'язань за похідними фінансовими інструментами [3].

Отже, в П(с)БО 13 [3] специфіка обліку поточних позик не описана, а із

загальних норм впливає, що дисконтування по ним проводиться може. Яким же правил слід віддати пріоритет?

Чи підлягає застосуванню П (С) БО 13 як стандарт, прийнятий пізніше?

Чи виходить, що норми П(с)БО 10 [1] і П(с)БО 11 [2] , що регламентують правила обліку довгострокової заборгованості, що є фінансовим активом (фінансовим зобов'язанням), зараз не застосовуються, а замість них діють норми П(с)БО 13 [3]?

Розглянемо норми МСФЗ з цього питання. Дисконтування застосовується тільки в тому випадку, коли зміна вартості грошей у часі є суттєвим [6].

Використання тимчасового відсотка потрібно в тих випадках, коли вплив дисконтування є значним. Тому, з нашої точки зору, дебіторську і кредиторську заборгованість з термінами погашення в межах шести місяців, як правило, не потрібно дисконтувати. Однак в умовах діючих високих ставок відсотка вплив дисконтування може бути значним навіть для інструментів з терміном погашення менш шести місяців.

Умови вважаються істотно різними, якщо дисконтована поточна вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, які були отримані і дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється як мінімум на 10 відсотків від дисконтованої поточної вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням [7].

Згідно П(с)БО 19 [4] щодо визначення справедливої вартості дебіторської заборгованості, а також поточних і довгострокових зобов'язань:

- дебіторська заборгованість - це поточна (дисконтована) сума, яка підлягає отриманню, що визначена за відповідною поточною відсотковою ставкою за вирахуванням резерву сумнівних боргів та витрат на отримання дебіторської заборгованості в разі потреби. Дисконтування не здійснюється для короткострокової заборгованості, якщо різниця між номінальною сумою дебіторської заборгованості та дисконтованою сумою несуттєва (менше 5% номінальної суми);

- поточні та довгострокові зобов'язання - поточна (дисконтована) сума, яка має виплачуватися при погашенні заборгованості, визначеної за відповідними поточними відсотковими ставками. Дисконтування не здійснюється для короткострокових зобов'язань, якщо різниця між номінальною сумою зобов'язання та дисконтованою сумою несуттєва (менше 5% номінальної вартості)

Виходячи з цього, платники можуть вказати в положенні про облікову політику, що поточна дебіторська заборгованість за позиками відображається в обліку відповідно до норм П(с)БО 10 [1] за чистою реалізаційною вартістю, а поточні зобов'язання за позиками згідно П(с)БО 11 [2] показуються в балансі за сумою погашення.

Орієнтуючись на норми МСФЗ, можливо встановити в положенні про облікову політику вартісної поріг, при якому поточні позики не підлягають дисконтуванню. В такому випадку можна послатися на п'яти відсоткове відхилення від номінальної вартості позики, вказане в П(с)БО 19 [4], або вибрати інший вартісної поріг.

Так, базою визначення кількісних критеріїв суттєвості інформації про

господарські операції і події щодо доходів і витрат доцільно вибрати суму чистого прибутку (збитку); можливим є визначення базою або загальної суми доходів підприємства, або загальної суми витрат; також за базу може бути обрана найбільша за значенням класифікаційна група доходів і, відповідно, витрат. Кількісний критерій доцільно визначити в діапазоні до 2%, якщо базою була обрана чистий прибуток (збиток) підприємства, або до 0,2% - якщо базою була обрана сума доходів і витрат [5].

Кількісні критерії та якісні ознаки суттєвості інформації про господарські операції, події та статтях фінансової звітності визначаються керівництвом підприємства (якщо такі критерії не встановлені П(с)БО, іншими нормативно-правовими актами), виходячи з потреб користувачів такої інформації. Вибрані критерії наводяться в положенні про облікову політику підприємства.

Список використаних джерел:

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Мінфіну від 08.10.99 р № 237. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-10?menu=119>
2. П(С)БО 11 «Зобов'язання»: Наказ Мінфіну від 31.01.2000 р № 20. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-11?menu=119>
3. П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Мінфіну від 30.11.2001 р № 559. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-13?menu=119>
4. П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств»: Наказ Мінфіну від 07.07.99 р № 163. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-19?menu=119>
5. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: Наказ Мінфіну від 27.06.2013 р № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». URL: https://buhgalter911.com/public/uploads/normativka/Standart_gossektor/МСБОДС/МСБОДС_19.pdf
7. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016#Text

Вайда Т.С.¹,

доцент кафедри спеціальної фізичної та вогневої підготовки
Херсонського факультету,

Круглик М.І.²,

старший викладач кафедри безпеки життєдіяльності
та професійно-прикладної фізичної підготовки факультету суднової енергетики,

¹Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Херсон

²Херсонська державна морська академія, м. Херсон

ДОТРИМАННЯ ПОРЯДКУ ЗНИЩЕННЯ НЕПРИДАТНОГО ОЗБРОЄННЯ ЯК УМОВА НАЛЕЖНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Актуальність проблеми. Національна поліція України (далі – поліція, НПУ) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. У відповідності до вимог статті 2 «Завдання поліції» завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони інтересів суспільства і держави; 3)